

Alkohole

Cel lekcji:

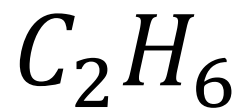
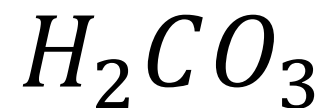
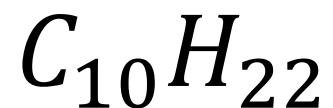
*Poznasz nazewnictwo
i budowę alkoholi.*

Zadanie na dobry początek

Rusz głową:

Który związek chemiczny nie pasuje do pozostałych?

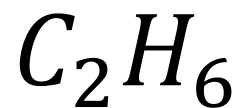
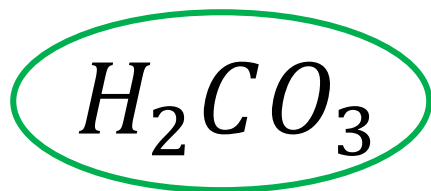
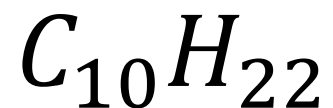

Zadanie na dobry początek

Rusz głową:

Który związek chemiczny nie pasuje do pozostałych?

To już wiesz:

- 1. Znasz wartościowość węgla w związkach organicznych.*
- 2. Znasz nazewnictwo i budowę alkanów.*

Nauczysz się:

- 1. Rozpoznawać alkohole wśród innych związków organicznych.*
- 2. Tworzyć nazwy systematyczne alkoholi.*
- 3. Zapisywać wzory sumaryczne, strukturalne i półstrukturalne alkoholi.*

Jak rozpoznać alkohol wśród innych związków organicznych?

- Alkoholami nazywamy pochodne węglowodorów, w których cząsteczkach atom (lub atomy wodoru) zastąpiono grupą funkcyjną wodorotlenową, zwaną też hydroksylową:

- Wzór ogólny alkoholi:

Alkohole

```
graph TD; A[Alkohole] --> B[monohydroksylowe]; A --> C[polihydroksylowe];
```

monohydroksylowe

Posiadają jedną grupę -OH

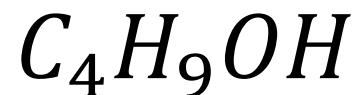
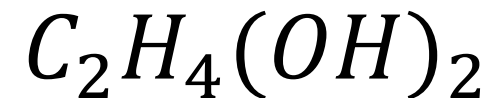
polihydroksylowe

Posiadają co najmniej
2 grupy -OH

Rusz głową:

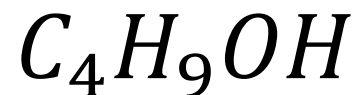
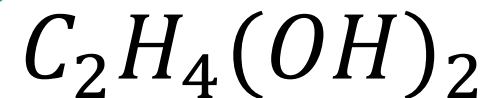
Spośród zapisanych poniżej związków chemicznych wybierz alkohole:

Rusz głową:

Spośród zapisanych poniżej związków chemicznych wybierz alkohole:

Jak zapisać nazwy alkoholi?

Nazwy alkoholi, które są pochodnymi alkanów, tworzy się od nazwy alkanu o tej samej liczbie atomów węgla w cząsteczce. Nazwy te mogą być:

- A) jednoczłonowe - do nazwy alkanu dodajemy końcówkę –ol
- B) dwuczłonowe: do słowa alkohol dodajemy nazwę alkanu zamieniając końcówkę -an na -yłowyy

Przykłady

nazwa alkanu	jednoczłonowa nazwa alkoholu	dwuczłonowa nazwa alkoholu
metan	metanol	alkohol metylowy
propan	propanol	alkohol propylowy

Rusz głową:

Podaj nazwy jednoczłonowe i dwuczłonowe alkoholi, które są pochodnymi:

➤ butanu

➤ etanu

Rusz głową:

Podaj nazwy jednoczłonowe i dwuczłonowe alkoholi, które są pochodnymi:

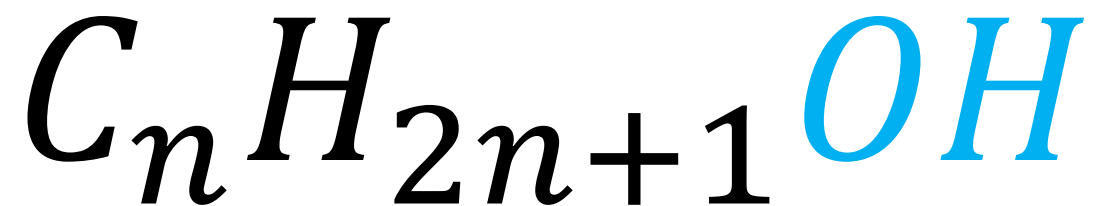
➤ butanu

butanol; alkohol butylowy

➤ etanu

etanol; alkohol etylowy

Wzór ogólny alkoholi:

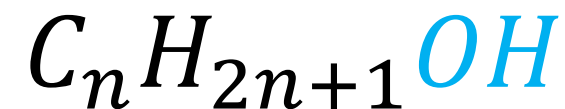

Grupa alkilowa

Grupa hydroksylowa

Jak zapisać wzór sumaryczny, strukturalny i półstrukturalny alkoholu?

Etanol (alkohol etylowy)

Wzór sumaryczny	Wzór strukturalny	Wzór półstrukturalny
C_2H_5OH	$\begin{array}{c} \text{H} \quad \text{H} \\ \quad \\ \text{H}-\text{C}-\text{C}-\text{O}-\text{H} \\ \quad \\ \text{H} \quad \text{H} \end{array}$	$CH_3 - CH_2 - OH$

Rusz głową:

Zapisz wzór sumaryczny, strukturalny i półstrukturalny dla:

Propanolu (alkoholu propylowego)

Wzór sumaryczny	Wzór strukturalny	Wzór półstrukturalny

Rusz głową:

Zapisz wzór sumaryczny, strukturalny i półstrukturalny dla:

Propanolu (alkoholu propylowego)

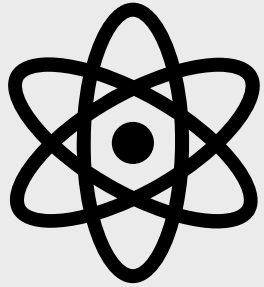
Wzór sumaryczny	Wzór strukturalny	Wzór półstrukturalny
C_3H_7OH	$\begin{array}{ccccccc} & H & H & H & & & \\ & & & & & & \\ H & - C & - C & - C & - O & - H \\ & & & & & & \\ & H & H & H & & & \end{array}$	$CH_3 - CH_2 - CH_2 - OH$

Podsumowanie

Po dzisiejszej lekcji potrafisz

- 1. Rozpoznawać alkohole wśród innych związków organicznych.*
- 2. Tworzyć nazwy systematyczne alkoholi.*
- 3. Zapisywać wzory sumaryczne, strukturalne i półstrukturalne alkoholi.*

Dziękuję za uwagę

Katarzyna Zając